

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 29 november
2016

Agendanummer:

Team: Griffie

Zaaknr:

Onderwerp: geluid reducerende voorzieningen

Aan de raad

Inleiding

Beslispunten

Vaststellen van de kaders en randvoorwaarden voor het door aanwonenden tot stand brengen van een plan gericht op geluid reducerende voorzieningen waarbij als uitgangspunt geldt dat:

- De gemeenteraad een budget reserveert van maximaal € 100.000 verdeeld over 25 respectievelijk 50 jaren;
- De gemeente de huidige greenwalls in goede staat brengt;
- De gemeente kosten van bestemmingsplanwijziging en vergunningverlening voor haar rekening neemt;
- De gemeente daarnaast faciliteert in de vorm van kennis en ambtelijke uren;
- Het plan van aanwonenden voorziet in geluid reducerende voorzieningen waarvoor algemeen draagvlak onder de aanwonenden is;
- Het plan van aanpak daarnaast voorstellen bevat omtrent in ieder geval onderhoud, eigendom en BTW afdracht;
- De aangegeven procedures voor dit raadsvoorstel en voor het plan van aanpak van de aanwonenden worden gevolgd;
- De raad kennisneemt van de wensen en bedenkingen van het college.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie economie en sport d.d. 23 november 2016

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

Naar aanleiding van de raadsvergadering d.d. 5 maart 2015 waarin de raad de uitvoeringsovereenkomst realisatie randweg Noord-Om besprak, is aandacht gevraagd voor het geluidsniveau en het effect op de leefbaarheid door het vanwege de aanleg van de Noord-Om toenemende verkeer op al bestaande randwegen, m.n. Oost- plus Zuid-Om.

De gemeenteraad is nadien door het college in kennis gesteld van het collegestandpunt aangaande geluid reducerende maatregelen langs genoemde twee randwegen. Via zijn

raadsinformatienota gedateerd 19 april 2016 laat het college de raad er kennis van nemen dat het college heeft besloten geen extra geluid reducerende voorzieningen aan te leggen naast Oost-Om en Zuid-Om. Tevens informeert het college de raad over de inhoudelijke onderbouwing van dit besluit, de wettelijke kaders en het besluitvormingsproces.

Vanuit de raadsfracties CDA, Lokale Realisten en Dorpspartij is nu door raadsleden een voorstel aan de gehele raad ontwikkeld gericht op het, binnen bepaalde kaders en randvoorwaarden, tot stand brengen van extra geluid reducerende maatregelen. Met dit initiatief raadsvoorstel wordt uw raad hierbij voorgesteld om kaders vast te stellen, randvoorwaarden te geven, en proces en procedure te benoemen ten aanzien van besluitvorming rond geluid reducerende voorzieningen oost-Om en Zuid-Om.

Voorgesteld wordt proces en procedure zo in te richten dat m.b.t. het voorliggende voorstel de aanwonenden van Oost- en Zuid-Om nadrukkelijk een positie en rol wordt geboden.

Beoogd effect

Doel is het met de aanwonenden van (primair) de randwegen Oost-Om en Zuid-Om tot stand brengen van een realistisch en breed gedragen plan dat voorziet in de aanleg, in 2017 e.v., van geluid reducerende voorzieningen in aanvulling op de al bestaande voorzieningen, voor zover dit gewenst is vanuit het waarborgen van een voldoende woon- en leefklimaat.

Het raadsvoorstel en raadsbesluit dienen hiervoor de kaders, uitgangspunten en randvoorwaarden te geven.

De uitvoering van het plan moet voorts leiden tot een beter woon- en leefklimaat langs Oost- en Zuid-Om ook nadat daar de verwachte effecten optreden van aanleg van de Noord-Om.

Duurzaamheid

Als kader m.b.t. duurzaamheid kan worden meegegeven dat de inpassing van duurzame alternatieven in het plan de voorkeur geniet.

Argumenten

Bij het raadsdebat over de uitvoeringsovereenkomst Noord-Om heeft het college aangegeven dat hij een lokale inspanningsverlichting ervaart die er op is gericht om een voldoende woon- en leefklimaat te waarborgen langs alle randwegen. Op basis van modellen is inzichtelijk gemaakt dat door de aanleg van de Noord-Om het verkeer toeneemt op de Oost-Om en de Zuid-Om, als ook op de Lodderdijk. Het causale verband tussen de aanleg van de Noord-Om en het verwachte effect op de leefbaarheid aan met name Oost-Om en Zuid-Om vormt één van de grondslagen voor dit initiatief raadsvoorstel.

Kanttekeningen

Met betrekking tot de hiervoor genoemde inspanningsverplichting en de uitwerking daarvan geldt een aantal kaders c.q. randvoorwaarden. Deze luiden als volgt.

ALGEMEEN:

1) De gemeentelijke inspanning is gekoppeld aan een streven naar een voldoende woon- en leefklimaat en voorkomen dat dit klimaat te veel onder druk kan komen, specifiek vanwege de aanleg van de Noord-Om en specifiek in de vorm van door genoemde aanleg elders toegenomen verkeerslawaaï.

- De inspanningsverplichting richt zich op aanwonenden.

- Van algemene precedentwerking is door het verband met de aanleg van de Noord-Om geen sprake. Een inspanningsverplichting ontstaat dus niet ten aanzien van iedere plaats

binnen de gemeente waar ervaren wordt dat het woon- en leefklimaat mogelijk onder druk staat door verkeerslawaaï. Maatregelen kunnen begrensd worden tot de gevallen met een “Noord-Om effect”.

- Het concrete en objectief meetbare woon- en leefklimaat is leidend, niet het subjectief beleefde niveau daarvan.
- Door de vertegenwoordigers van de aanwonenden is aangegeven dat zij verwachten een door alle direct betrokkenen gedragen pakket aan voorzieningen te kunnen realiseren gebaseerd op een plan dat niet voorziet in de aanpak van voorzieningen langs het gehele traject maar op een plan dat voorziet in de aanpak van een beperkt aantal knelpunten.
- Door ODZOB is een aantal knelpunten in beeld gebracht langs Oost-Om en Zuid-Om. Primair betreft dit een zevental woningen/locaties. Daarnaast is nog een zevental woningen/locaties in beeld gebracht waar ook sprake kan zijn van, naar verwachting lagere, verhoogde geluidsbelasting in de toekomst.
- De knelpunteninventarisatie door ODZOB levert een indicatie dat de huidige voorzieningen langs Oost-Om en Zuid-Om mogelijk niet volledig voldoen gezien toekomstige verkeersontwikkelingen.
- Bij behandeling van een eerste versie van dit raadsvoorstel op 14 september jl. door de raadscommissie Economie en Sport, is door de initiatiefnemers vanuit de raad aangegeven dat de door ODZOB aangegeven knelpunten het kader vormen. Ook het plan van aanpak waarvoor de aanwonenden volledig draagvlak verwachten te krijgen gaat uit van de door ODZOB gemarkeerde knelpunten.

MIDDELEN:

2) Voorstel is dat de gemeenteraad Gemert-Bakel financiële middelen beschikbaar stelt zodat de aanwonenden in staat zijn de benodigde voorzieningen te (laten) treffen.. De raad spreekt in dat verband uit bereid te zijn een maximum budget excl. btw te willen reserveren. Dit budget is inclusief onderzoekskosten en aanlegkosten. Genoemd maximum budget wordt gezien als werkbudget.

- De door de vertegenwoordigers van de aanwonenden gevraagde investering van de gemeente bedraagt € 100.000 exclusief BTW.
Door het college is via een informatiebijeenkomst op 31 maart 2016 de raming afgegeven dat de aanleg van algemene voorzieningen ca. € 512.000 vergt. Hieraan te verbinden kapitaallasten zouden afhankelijk van geldende levensduur ca. € 40.000 of ca. € 30.000 per jaar belopen.
-
- Met ingang van 2017 dienen dergelijke investeringen te worden afgeschreven in plaats van eenmalig uit een reserve of voorziening te worden gehaald. Dit is ook van toepassing als de gemeente een bijdrage aan investeringen van derden doet.
- In de gemeentelijke financiële verordening staat geen afschrijvingstermijn genoemd voor geluid reducerende voorzieningen. Dit zal nog bepaald moeten worden door de raad (gelijk aan de verwachte levensduur). Waarschijnlijk is dit 25 of 50 jaar. De hieraan verbonden kapitaallasten bedragen bij een investering van maximaal € 100.000 afhankelijk van de gekozen levensduur respectievelijk € 7.700 en € 5.700.
- In de begroting is nu nog geen dekking aangewezen vanwege een investering in geluid reducerende voorzieningen Oost- en Zuid-Om. Bij een investering in 2017 gaat de last lopen vanaf 2018. De dekking is gelegen in het positieve begrotingssaldo zoals gepresenteerd bij de begrotingsnota 2017.
- De huidige greenwalls worden door de gemeente in goede staat gebracht. Welke aanpak ook verder wordt gekozen.
- Ook worden leges voor eventuele vergunningen en bestemmingsplanwijzigingen door de gemeente betaald.
- De kosten vanwege ambtelijke uren zijn niet in beeld gebracht. Evenmin is al aandacht gegeven aan de structurele kosten van onderhoud na aanleg van de voorzieningen. Voor zover aangelegd in de openbare ruimte worden de kosten van onderhoud van de geluid reducerende voorzieningen ten laste gebracht van de gemeentelijke begroting.

- De gemeentelijke inspanning kan zich beperken tot faciliteren, i.e. beschikbaar stellen van budget kennis en ambtelijke uren, en toetsten van de uitvoeringsplannen van de aanwonenden. De gemeente Gemert-Bakel stelt alle bij haar beschikbare informatie rondom geluidsbelasting c.a. ter beschikking van alle aanwonenden. Desgevraagd worden ambtelijke uren (gelimiteerd) onder verantwoordelijkheid van het college beschikbaar gesteld t.b.v. de aanwonenden, met name voor eventuele afstemming met andere betrokken partijen zoals waterschap en provincie, het bieden van advies op het gebied van wet- en regelgeving, of het geven van toelichting op de beschikbaar gestelde informatie.

- Voor BTW teruggave is relevant hoe de constructie met de bewoners wordt opgezet. Wanneer de gemeente betaalt (inclusief materiaal) kan de BTW worden teruggevorderd door de gemeente en daarmee is BTW geen kostenpost. Als de bewoners zelf de uitgaven gaan doen wordt BTW wel een kostenpost. De bewoners kunnen de BTW namelijk niet terugvorderen bij de belastingdienst. Mocht de regie bij de bewoners moeten liggen dan is een oplossing dat een stichting wordt opgericht door de bewoners. Deze stichting koopt dan goederen en diensten in namens de gemeente. De overeenkomsten met de leveranciers worden door de stichting namens de gemeente gesloten. De leverancier reikt facturen uit aan de gemeente en de stichting verzorgt het werk.

Daarbij is te vermijden dat een voorziening op privé grond wordt aangelegd. De Belastingdienst kan het recht op compensatie van BTW in dat geval afwijzen omdat het feitelijke gebruik niet bij de gemeente ligt en de gemeente geen eigenaar van de voorziening is. Langs het traject is sprake van eigendom van de gemeente, eigendom van de provincie, eigendom van het waterschap, en privé eigendommen. Het plan van aanpak dient aandacht te schenken aan de diverse eigendomsrechten, zowel vanwege het eigendom m.b.t. de voorziening als vanwege het onderhouden van de voorziening als vanwege de BTW.

INHOUD:

3) Door de aanwonenden dient een totaalplan te worden opgeleverd dat voorziet in het gehele pakket van concrete geluid reducerende voorzieningen inclusief begroting. Het plan en de concrete maatregelen richten zich op de knelpunten m.b.t. geluid zoals eerder door het college op basis van ODZOB onderzoek herkend zijn alsmede op onderhoud van de bestaande greenwall. Voorwaarde voor de keuze van deze aanpak is dat bij alle aanwonenden daarvoor draagvlak bestaat.

PROCES en PROCEDURE

De procedure c.q. het besluitvormingsproces verloopt getrapt. Een eerste fase waarbij besluitvorming plaatsvindt over dit initiatief raadsvoorstel met kaders en randvoorwaarden. Een tweede fase waarbij besluitvorming plaatsvindt over het plan van aanpak en daarmee de concrete voorzieningen.

De eerste fase bestaat uit behandeling van een raadsvoorstel dat de raad vanuit de raad zelf voorgelegd krijgt. In termen van de Gemeentewet is dit een initiatief raadsvoorstel. Waarmee een onderscheid wordt gemaakt ten opzichte van het raadsvoorstel dat de raad voorgelegd krijgt door het college. In de loop van 2016 is de Gemeentewet gewijzigd aangaande het initiatief raadsvoorstel. De wet bepaalt nu dat de gemeenteraad alvorens een besluit te nemen over een initiatiefvoorstel van een lid / leden van de raad, het college in de gelegenheid moet stellen zijn wensen en bedenkingen ter kennis van de raad te brengen.

Het college wordt dus uitgenodigd zijn zienswijze te geven op het voorliggend initiatief raadsvoorstel. Deze zienswijze wordt voorts bij het initiatief raadsvoorstel gevoegd opdat de raad daarvan kan kennisnemen, waarbij het voorstel de gebruikelijke raadsbehandeling volgt. In dit geval is dat besluitvormende raadsbehandeling op 29 november met desgewenst voorbereiding via de raadscommissie E&S op 23 november aanstaande.

De tweede fase van besluitvorming wordt als volgt ingericht.

Nadat de raad heeft besloten m.b.t. dit initiatief raadsvoorstel, waaronder de inzet van middelen, worden de direct betrokken bewoners / aanwonenden uitgenodigd om een compleet en realistisch plan te maken dat breed wordt gedragen door alle aanwonenden. Als aanwonende wordt in dit verband gezien degene die, c.q. het adres dat, eerder is opgenomen in de matrix geluid reducerende voorzieningen. Dezelfde matrix met groep van adressen is gehanteerd bij het ODZOB onderzoek op basis waarvan geluidsbelasting in beeld is gebracht alsook knelpunten zijn aangewezen. De aanwonenden krijgen alle informatie beschikbaar gesteld die bij de gemeente aanwezig is.

De vertegenwoordigende bewonersgroep van aanwonenden legt het conceptplan aan al de aanwonenden in overleg voor opdat zichtbaar wordt dat dit plan breed (unaniem) gedragen wordt door de aanwonenden zoals hierboven gedefinieerd. Binnen een half jaar na raadsbehandeling van dit initiatiefvoorstel ¹ bieden de aanwonenden dit plan het college van burgemeester en wethouders ter beoordeling in concept aan. De gemeenteraad ontvangt het conceptplan op datzelfde moment ter kennisname.

In het planproces worden momenten ingebouwd waarop de haalbaarheid wordt besproken met m.n. de wegbeheerder, indien gewenst. Gedacht wordt aan haalbaarheid op het gebied van uitvoerbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en onderhoud.

Het college stelt de vertegenwoordigende bewonersgroep van de aanwonenden en de gemeenteraad in kennis van zijn beoordeling van het concept plan. De vertegenwoordigende bewonersgroep van aanwonenden formuleert hierna het definitieve plan binnen een nader door het college te stellen termijn, en, communiceert over het definitieve plan met al de aanwonenden. Het definitieve plan wordt binnen de nader gestelde termijn ter beoordeling voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders en gelijktijdig ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden. Voordat het college over het definitieve plan een besluit neemt legt hij het plan voor aan de gemeenteraad zodat de raad zijn zienswijze (wensen en bedenkingen) kan geven en een definitief besluit neemt op basis van zijn budgetrecht. De zienswijze van de raad en zijn besluit worden desgewenst via de raadscommissie voorbereid.

Vervallen “oude” regelgeving

Niet van toepassing.

Uitvoering

Vaststellen van het definitieve plan dient in de loop van 2017 plaats te vinden waarna, afhankelijk van de voortgang van de aanleg van de Noord-Om, uitvoering kan plaatsvinden.

Gemert, november 2016

de raadsleden / raadsfracties CDA, Lokale Realisten, Dorpspartij

¹ raadsbehandeling initiatiefvoorstel is naar verwachting dd 29 november 2016